

izraz. Njegove apstrakcije polako su se odvajale od predmetnosti, a kada su to napokon učinile, zadržale su referentne nazive (što ne znači da

jesti) od Quicreza, Ivkovića, Medovića (u književnosti) Gjalškog. Ali postoji i tamna strana Mjeseca.

objektima naslikanim pedesetih („konstrukcijom slike“), autorica kataloga tvrdi, Kaštelančić je anticipirao Murtićeve kasnije pejzaže. Iako

FEDA GAVRILOVIĆ

MATKO TREBOTIĆ, MISTIČNI PROSTORI, STANIŠTA, SPOMENI, SVETIŠTA..., GALERIJA FORUM, 15. RUJNA – 8. LISTOPADA

Vizije duhovnih utočišta

Svaka umjetnost ima svoje izvorište, svaka kreacija proizašla je iz neke misli, svaki potez ima svoje polazište u iskustvenom i baštinenom, svaki trag rukom pulsiranje je i životne i kreativne energije. Uvijek mi se činilo da je potpis autora iznimno intrigantan element u/na njihovim djelima, istovremeno aktivan i stran element u pojedinoj kompoziciji. A neizostavnim i obvezatnim dijelom svakoga štafelaja i grafike uvijek mi se činio potpis Matka Trebotića. Grafologija njegova potpisa kao da je izvorište ili jednostavno prapočetak sveukupnoga rukopisnog karaktera u njegovu likovnom stvaralaštvu. U Trebotićevu potpisu iščitava se svijest o liniji i kao da je sadržan zbroj svih morfoloških preokupacija i interpretacija, autorov potpis zbroj je svih slojeva njegove mediteranske baštine, srednjovjekovnih arhitektonskih slojeva hrvatskoga nacionalnog nasljeđa, vegetabilnih okrilja čempresa i pokrova od makije i mirte, on je pojednostavnjena kompozicijska shema na koju se naslanja Trebotićevo slikarstvo.

I sada, nakon nekoliko desetljeća stvarane memorije o Trebotićevu slikarstvu, autor je odlučio oprostoriti svoj rukopisni nerv, svoju baštinu i svoj identitet putem petnaest skulptorskih ostvarenja u bronci nastalih tijekom 2010. i 2011. Želja Matka Trebotića da skulpturama u patiniranoj bronci oblikuje *mistične prostore*, odnosno staništa, spomene i svetišta, i na taj način približi svoje vizije duhovnih utočišta, po njegovu mišljenju toliko potrebnih suvremenom čovjeku, još je jedan od autorskih procesa istraživanja vlastite poetike i propitivanje granica osobne umjetničke kreacije. Izložba malih skulptorskih radova, svojevrsne hibridne i dekonstruirane arhitekture, uistinu su sublimirani znameniti u prostoru, nastali od materi-

jala skupljena s otpada, od starog kartona, žica, drvenih kolaca, lijepljen i zalijevan gipsom i obrončen u fantastične tenebrozne skulptorske uratke. U njima se sažimlju, riječima sama autora, mnoge teme, od poganstva do naših dana, te su u njima prostor i mjesto, kao glavne okosnice Trebotićeva likovnog izraza, objedinjeni univerzalnim kršćanskim vrijednostima, doživjeli svoju varijaciju u manjim kiparskim dinamičnim oblicima.

Geometrijske forme, s usjeklinama i udubljenima, interpolirane kršćanskom ikonografijom i simbolikom, sintetiziraju simboliku istih duhovnih vrijednosti i tradicije sadržane i na dvodimenzionalnim ploham štafelajnih slika, kao i na nekoliko Trebotićevih instalacija i ambijentalnih intervencija.

Jednaka poetika, ista kompozicijska shema, istovrsna atmosfera, sada je iznikla iz slike i doživjela svoju trodimenzionalnu kondenzaciju. Umjetnička svestranost Matka Trebotića očitovala u stvaralačkoj radoznalosti da istraži svoj izraz i u grafici, i u scenografiji, pa na kraju i u skulpturi, imala je trajno usmjerenje prema stvaranju zavičajnoga krajolika i biljezima što su ih ostavila nasljeđa ljudskog postojanja na tom prostoru.

Naime, Matko Trebotić autor je specifične morfološke i tematske ujednačenosti i dosljednosti, a zasebno pozicioniranje u suvremenom hrvatskom likovnom kontekstu rezultat je umjetničkog izražavanja koje je izvan svih stilskih kategorizacija. Trajno vjeran osjećaju i potrebi za izražavanjem mikrolokacije i svog osobnog mikrozmosa, kreirana na temeljima mediteranskoga kulturnog nasljeđa, kršćanske duhovnosti i srednjovjekovne dalmatinske graditeljske baštine, Trebotićev likovni izraz ponaj-

prije je simboličan spoj univerzalnih vrijednosti u lokalnom i autentičnom s arhaičnim i suvremenim.

Izložba kiparskih radova predstavljena zagrebačkoj publici u Galeriji Forum, koja će se predstaviti još i u Vukovaru i Šibeniku, svoju je komunikaciju započela u splitskoj crkvi Sv. Križa, korespondirajući s tamošnjim Meštrovićevim drvenim reljefima i raspelom. Pokušaj ostvarenja dijaloga s vrhunskim djelima velikana hrvatske skulpture za Trebotića je bio i izazov, ali

Mistični prizori I, 2010.

i izraz poštovanja prema memoriji stvaralaštva tog umjetničkog individualca kao i slojevitosti i raznovrsnosti sveukupnosti stvaralaštva dalmatinskoga *genius loci*, te suodnošenje njegove vlastite skulpture s duhovnim prostorom nabijenim kršćanskom simbolikom, koje je tako postalo adekvatna scenografija za izlaganje staništa, spomena i svetišta Trebotićeva duhovnog stvaralaštva.

RAŠELJKA BILIĆ